

— neki nazor o životu; razlog tome leži u našoj naravi samoj, koja je snabdjevena razumom, voljom i čuvstvom. Stoga i nalazimo kod svijui naroda bar nekakav, makar i sasna primitivni nazor o životu, od najstarijeg doba pa do danas, a ujedno upozorava na nedostatke mod. nazora o životu, koji se najviše očituju u mod. pesimizmu i subjektivizmu.

Nazor o životu ali treba, da bude takav, da se njime možemo služiti u svim životnim prilikama — pa i u najtežim i najzdojnijim. Autor opširnije razlaže kakav treba da bude takav nazor o životu. Takav nazor, koji je moguć, stvara filozofija kao znanost i čudoredno djelo.

Zatim nas Funke u kratkim potezima uvagja u filoz. probleme time, što nam daje jasan pregled u cijelu povjest filozofije od prvih početaka pa do danas.

Ostala su poglavlja više praktične naravi. U njima se razlaže, kako se imamo baviti filozofijom. Preduvjet je intelektualna sposobnost, moralna zrelost i dobra volja. K tomu treba, da čovjek nastoji upoznati sama sebe, ali se valja čuvati skepse i oholosti već treba ozbiljno i iskreno težiti za istinom i tražiti je. Takovi preduvjeti dovesti će nas do prave filozofije, koja sigurno kroči svojim putom i ne gubi se u bezbroj protuslovnih sistema i teorija — do „philosophiae perennis“. Takova je filozofija, kaže autor, istovjetna s naravnom religijom, vodi do kršćanstva i stoji s njim u skladu.

Jezik, kojim je djelo pisano živahan je i lagan (što nije običajno kod njem. filoz. djela), a misli razvija Funke više psihološki, nego sistematički, ali uza sve to držim, da nije bilo potrebno toliko opetovanje misli. K tomu uzima osobiti obzir na etičke momente, što cijelou knjizi daje života i uvjerava. Da je pisac bio na nekim mjestima kraći, a na nekim opširniji, ne bi to bilo na štetu knjige.

Knjiga nema stvarnoga kazala, ali opsežan indeks to donekle nadomješta.

Dr. Leopold.

Otto Zimmerman: Ohne Grenzen und Enden. Gedanken über den unendlichen Gott.

Freiburg und Wien, Herder, 1912. 2. i 3. izd. str. VIII, +208, cijena nevez. 2 K 40. vez. 3 K 24.

Autor ponajprije strogo logički razvija značenje i sadržaj pojmova: ograničen, beskonačan, stvoren i nestvoren, te zaključuje, da je ono što je ograničeno stvoreno, a što je beskonačno da nije stvoreno. Nadalje pokazuje, kako je u monističkom i panteističkom poimanju neograničenost ipak nešto ograničeno. Zatim ide dalje i dokazuje, da svako ograničeno biće priznaje: ja sam stvoreno.. dakle ima i nestvoreno, a nestvoreno je beskonačno. Dakle opstoji beskonačno, bez granica savršeno i dobro biće — a to je Bog, koji, jer je neograničen, sadržaje u sebi sve savršenosti.

Time pisac svršava prvi filozofski dio i prelazi na drugi hist. dio, u kojem pokazuje, kako si je jasna spoznaja o beskonačnosti Božjoj u povjesti protrlja put i vladala svim velikim filozofima. Dapače se ta spoznaja otvoreno ili prikrito javlja i kod protivnika. Tu se opširnije bavi s Kantom, Fichteom, Schellingom i Hegelom.

U zadnjim nas poglavljima uvagja autor u svu onu dubinu i širinu neograničenoga i pokazuje, kako je ono u harmoniji s težnjama i nadanjima ljudskog srca. Samo beskonačno može na svako pitanje duha odgovoriti, može svaku čežnju ispuniti (str. 208).

Osobita je prednost toga djela, što je pisano najkonsekventnijom logikom, a uz to kao da nas obasjava i ispunjava višim svijetlom božanskog beskonačnog života.

Dr. Leopold.

Wahre Gottsucher, Worte u. Winke d. Heiligen. Zum Beuroner Jubiläum ausgewählt v. P. Hildebrand Bihlmayer O. S. B. Freiburg i. B. Herder. 1913. Wien. Cijena prema uvezu K 1'56, 2'04 i 3'12.

Glasoviti hagiolog benediktinskoga reda O. Hildebrand Bihlmayer skupio je, iz bogate riznice žića svetih, nekih 46 sličica, savio ih u lijepe kitice, zaodjeo ih u krasno umjetničko ruho